

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp — HE 73/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 73/2026 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Ulkoasiainvaliokunta (UaVM 5/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on

hyväksynyt hallituksen esityksessä HE 73/2026 vp tarkoitetun sopimuksen.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdystä sopimuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset

Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

välillä Belgiassa, Casteaussa 8 päivänä joulukuuta 2025 ja 21 päivänä tammikuuta 2026 sekä Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2025 ja 18 päivänä joulukuuta 2025 tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Liittokunnan esikunnan tunnus

Liittokunnan esikunnan tunnuksen käyttäminen ilman liittokunnan esikunnan lupaa on kielletty.

Joka tahallaan ilman tai vastoin 1 momentissa tarkoitettua lupaa oikeudettomasti käyttää liittokunnan esikunnan tunnusta, joko sellaisenaan tai sitä erehdyttävästi muistuttavaa merkkiä, on tuomittava *liittokunnan esikunnan tunnuksen luvattomasta käytöstä* sakkoon.

Liittokunnan esikunnan tunnuksesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Toimivalta antaa alueita liittokunnan esikunnan käyttöön

Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos voivat käytössään olevalla alueella antaa sopimuksen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tiloja ja alueita liittokunnan esikunnan käyttöön.

4 §

Pyynnöt lainkäytöllisestä koskemattomuudesta luopumiseksi

Sopimuksen 7 artiklan 8 kohdassa tarkoitetut pyynnöt tekee valtakunnansyyttäjä.

5 §

Henkilöllisyystodistusten myöntäminen

Sopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut henkilöllisyystodistukset myöntää Pääesikunta. Henkilöllisyystodistus toimii osoituksena ulkomaalaislain (301/2004) 40 §:n 1 momentin 10 kohtaan perustuvasta laillisesta oleskeluoikeudesta Suomessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilöllisyystodistuksen sisällöstä ja ulkoasusta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Vahingonkorvausasioiden yhteystaho

Sopimuksen 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuna yhteystahona toimii Pääesikunta.

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

7 §

Toimivalta tehdä ilmoitus pidättämisestä tai muusta vapaudenmenetyksestä

Sopimuksen 26 artiklan 3 kohdan mukaisen ilmoituksen pidättämisestä tai muusta rikosasian käsittelyyn liittyvästä vapaudenmenetyksestä liittokunnan esikunnan päällikölle tai määrätylle edustajalle tekee valtakunnansyyttäjä.

Muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta vapaudenmenetyksestä ilmoituksen tekee poliisi.

8 §

Liittokunnan esikunnan henkilöstöilmoitukset

Sopimuksen 1 artiklan 13 ja 19 kohdassa, 7 artiklan 7 kohdassa, 8 artiklan 1 kohdassa, 13 artiklan 6 kohdassa, 19 artiklan 3 kohdassa ja 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut ilmoitukset ottaa vastaan Pääesikunta.

9 §

Muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset

Sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 40 §:n 1 momentin 9 kohta, sellaisena kuin se on laissa 487/2024, sekä

lisätään 40 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 449/2012, 121/2022 ja 487/2024, uusi 10 kohta, 81 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 216/2023, 1410/2025 ja / , uusi 6 momentti ja 81 c §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 255/2025 ja / , uusi 10 momentti seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

40 §

Oleskeluoikeus

Tämän lain mukaan laillista oleskelua on:

9) Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa (SopS 69 ja 70/2024) tarkoitetun joukkojen jäsenen, siviilihenkilöstön jäsenen, huollettavan ja USA:n sopimustoimittajan oleskelu;

10) Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdyssä sopimuksessa (SopS /) tarkoitetun jäsenen, sopimustoimittajan työntekijän ja näiden huollettavan oleskelu.

81 b §

Työnteko-oikeus ja oikeus harjoittaa elinkeinoa ilman oleskelulupaa

Edellä 40 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitetun jäsenen huollettavalla ja sopimustoimittajan työntekijällä on oikeus tehdä ansiotyötä ja harjoittaa elinkeinoa ilman oleskelulupaa.

81 c §

Oikeus aloittaa työnteke ja oikeuden kesto

Jos työnteke-oikeus perustuu 81 b §:n 6 momenttiin, kestää oikeus niin kauan kuin ulkomaalainen oleskelee maassa laillisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

valtion liikelaitoksista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) 2 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1019/2020, sekä
lisätään 2 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1019/2020, uusi 4 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

2 §

Asema ja tehtävät

Liikelaitos voi tuottaa palveluita palvelusopimusten perusteella myös:

3) yhteisöille ja säätiöille, joiden toiminta rahoitetaan pääosin valtion talousarvioon otetulla määrärahalla ja jotka eivät kuulu kohdan 1 asiakkaisiin;

4) muulle kuin 1 momentissa mainitulle yhteisölle, kun palveluiden tuottaminen liittyy välittömästi Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen toteuttamiseen ja kyse on muun kuin taloudellisen toiminnan harjoittamisesta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (82/2021) 7 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 493/2023,
sekä
lisätään lakiin uusi 83 b § seuraavasti:

7 §

Ajoneuvoa koskevat tekniset vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitetuista teknisistä vaatimuksista ja niitä koskevista poikkeuksista. Puolustusvoimien ajoneuvojen osalta tarkempia määräyksiä teknisistä vaatimuksista ja niitä koskevista poikkeuksista voi antaa kuitenkin Pääesikunta.

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

83 b §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen ja tallentaminen Suomea sitovan joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevan sopimuksen nojalla

Jos Suomea sitovassa joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevassa sopimuksessa tarkoitettu ajoneuvo esitetään rekisteröintikatsastukseen, se hyväksytään rekisteröintikatsastuksessa, vaikka se ei täytä 7 ja 7 a §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa maksutta Suomea sitovassa joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevassa sopimuksessa tarkoitettuun ajoneuvon rekisteritunnuksen, rekisterikilvet ja rekisteröintitodistuksen. Tätä varten virasto voi tallentaa rekisteriin liikenteen palveluista annetun lain 219 ja 221 §:ssä säädettyt tiedot.

Rekisteritunnuksen ja rekisterikilpien antamisen sekä rekisteritietojen tallentamisen ja muuttamisen edellytyksenä on joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevan sopimuksen nojalla tarkemmin sovitun pyynnön toimittaminen Liikenne- ja viestintävirastolle sekä selvityksen esittäminen voimassa olevasta liikennevakuutuksesta.

Jollei Liikenne- ja viestintävirasto anna siihen hyväksyntää, tai jollei joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevassa sopimuksessa toisin määrätä, tässä pykälässä tarkoitettun ajoneuvon omistusoikeutta ei saa luovuttaa muulle kuin toiselle Suomea sitovan joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevan sopimuksen tarkoittamalle henkilölle, johon sovelletaan samoja ajoneuvojen luovuttamista koskevia sopimusmääräyksiä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

sotilasajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään sotilasajoneuvolakiin (332/2023) uusi 23 b § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

4 luku

Sotilasajoneuvorekisteri ja sotilasajoneuvojen rekisteröinti

23 b §

Sotilasajoneuvon rekisterikilpien antaminen Pohjois-Atlantin liiton viralliselle ajoneuvolle

Päeesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa maksutta Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdyn sopimuksen (SopS /) 31 artiklan 1 kohdan mukaiseen virkakäyttöön tarkoitettuun sotilasajoneuvoon Puolustusvoimien rekisteritunnuksen, rekisterikilvet ja rekisteröintitodistuksen. Tätä varten Päeesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi tallentaa ajoneuvon yksilöimiseksi tarvittavat tiedot tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain (332/2019) 4 §:n 1 momentin 7 kohta ja 29 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 1 momentin 7 kohta laissa 91/2025, sekä

lisätään 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 91/2025, uusi 8 kohta, lakiin uusi 16 d ja 16 e §, 29 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1168/2019, uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lakiin uusi 44 b §, seuraavasti:

4 §

Puolustusvoimien pysyvät henkilörekisterit ja rekisterinpitäjä

Puolustusvoimilla on seuraavat pysyvät henkilörekisterit:

-
- 7) sotilasrikosten estämisen ja paljastamisen rekisteri;
 - 8) Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen rekisteri.
-

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

16 d §

Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen rekisterin käyttötarkoitus

Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen rekisteriä käytetään puolustusvoimista annetun lain 2 §:n 1 momentin 2 kohdan a ja b alakohdassa säädettyjen tehtävien hoitamiseen, kun Suomen alueella toimii Pohjois-Atlantin liiton liittokunnan sotilasesikuntia tai sen jäsenvaltioiden joukkoja.

16 e §

Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen rekisterin tietosisältö

Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen rekisteriin saadaan tallentaa tietoja Pohjois-Atlantin liiton sekä sen jäsenvaltioiden asevoimiin kuuluvista sotilaista ja siviilihenkilöistä, jotka osallistuvat Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen pysyviin tai tilapäisiin järjestelyihin tai niiden harjoitteluun Suomen valtion alueella.

Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen rekisteriin saadaan tallentaa 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä seuraavia henkilötietoja:

- 1) nimi sekä kansallinen henkilötunnus tai sen puuttuessa syntymäaika;
- 2) henkilökuva, tuntomerkit ja muut tunnistetiedot, ei kuitenkaan biometrisia tunnistetietoja;
- 3) yhteystiedot;
- 4) kotipaikka- ja kansalaisuustiedot;
- 5) perheoikeudellinen asema sekä huollettavien nimet ja yhteystiedot;
- 6) matkustusasiakirjojen ja henkilötodistusten tiedot;
- 7) henkilön maassaolon peruste; sekä
- 8) henkilön ajokorttia koskevat tiedot.

29 §

Oikeus luovuttaa henkilötietoja lakisäätteisten tehtävien suorittamiseksi

Puolustusvoimat saa lisäksi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa välttämättömiä henkilötietoja Rajavartiolaitokselle, poliisille, Tullille, ulkoministeriölle, Maahanmuuttovirastolle, Liikenne- ja viestintävirastolle, Valtiokonttorille sekä Verohallinnolle silloin, kun on kysymys joukkojen asemaa tai sotilasesikuntien asemaa koskevista valtiosopimuksista johtuvien velvoitteiden toimeenpanosta.

Erylisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja saa luovuttaa vain, jos se on välttämätöntä 1 tai 2 momentissa mainitun tehtävän suorittamiseksi.

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

44 b §

Henkilötietojen poistaminen Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen rekisteristä

Rekisteröityä koskevat henkilötiedot poistetaan rekisteristä viimeistään 5 vuoden kuluttua henkilön maassaolon perusteen lakkaamisesta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 12 c §, sellaisena kuin se on laissa 1304/2022, sekä
lisätään uusi 34 a § seuraavasti:

12 c §

Joukkojen asemaa koskevat sopimukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan kansainvälisten velvoitteiden voimaansaattamiseksi säätää seuraavien sopimusten määräysten soveltamisesta kansainvälisen avun vastaanottamiseen sekä antamiseen, yhteistoimintaan ja muuhun kansainväliseen toimintaan:

1) Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehty sopimus (SopS 23 ja 24/2024);

2) Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehty pöytäkirja (SopS 25 ja 26/2024);

3) Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehty sopimus (SopS /);

4) Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehty sopimus ja sen lisäpöytäkirja (SopS 64 ja 65/1997) ja toinen lisäpöytäkirja (SopS 72—74/2005);

5) Euroopan unionin jäsenvaltioiden välinen sopimus Euroopan unionin sotilasesikunnan ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tehtävien, myös harjoitusten, valmistelemiseksi ja toteuttamiseksi Euroopan unionin toimielinten käyttöön mahdollisesti asetettujen esikuntien ja joukkojen palvelukseen siirrettyjen sotilas- ja siviilihenkilöiden sekä jäsenvaltioiden tätä varten Euroopan unionin käyttöön asettamien sotilas- ja siviilihenkilöiden asemasta (EU SOFA) (SopS 24/2006);

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

6) Euroopan unionin jäsenvaltioiden välinen sopimus jäsenvaltion toiselle jäsenvaltiolle esittämistä korvausvaatimuksista, jotka koskevat sellaiselle omaisuudelle, jonka jäsenvaltio omistaa, jota se käyttää tai jolla se toimii, Euroopan unionin kriisinhallintaoperaation yhteydessä aiheutunutta vahinkoa tai tällaisen operaation yhteydessä sattunutta jäsenvaltion sotilas- ja siviilihenkilöiden loukkaantumista tai kuolemaa (SopS 25/2006).

34 a §

Liittokunnan esikunnan oikeudellinen edustaminen

Puolustusvoimat valvoo strategisen johtoesikunnan pyynnöstä Pohjois-Atlantin liiton etua liittokunnan esikuntia koskevista asioista.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa liittokunnan esikunnan oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana saa toimia myös Puolustusvoimiin työ- tai virkasuhteessa oleva, oikeustieteen muun ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittanut, rehellinen ja muutoin kyseiseen tehtävään sopiva ja kykenevä henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Pohjois-Atlantin liiton edun valvomisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

maa-aseamista ja eräistä tutkista annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa-aseamista ja eräistä tutkista annetun lain (96/2023) 3 §:n 1 ja 2 momentti ja 13 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §

Viranomaisen maa-aseama- ja tutkatoiminta

Tämän lain 4, 7, 8, 10, 17 ja 18 §:ää ei sovelleta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 §:n 1 momentin 1—7 kohdissa tarkoitetun viranomaisen harjoittamaan maa-aseama- tai tutkatoimintaan eikä Euroopan unionin toimielimen tai viraston, Suomessa olevien Pohjois-Atlantin liiton ja sen jäsenvaltioiden joukkojen, puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa (*puolustusyhteistyösopimus*, SopS 69 ja 70/2024) tarkoitettujen USA:n joukkojen tai Pohjois-

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

Atlantin sopimuksen (SopS 17 ja 18/2023) mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien Suomen alueella harjoittamaan maa-asema- tai tutkatoimintaan, ellei kyseessä ole niiden harjoittama kaupallinen maa-asema- tai tutkatoiminta. Tämän lain 5 §:ää ei sovelleta edellä tarkoitettujen viranomaisten, Suomessa olevien Pohjois-Atlantin liiton ja sen jäsenvaltioiden joukkojen, puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitettujen USA:n joukkojen eikä edellä mainittujen kansainvälisten sotilasesikuntien joukkojen harjoittamaan maa-asema- tai tutkatoimintaan. Lain 13 §:ää ei sovelleta Puolustusvoimiin, Suomessa oleviin Pohjois-Atlantin liiton ja sen jäsenvaltioiden joukkoihin, puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitettuihin USA:n joukkoihin eikä edellä mainittuihin kansainvälisiin sotilasesikuntiin.

Maa-asema- tai tutkatoimintaa harjoittavan viranomaisen tulee ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle harjoittamastaan maa-asema- tai tutkatoiminnasta sekä mahdollisista muutoksista siinä. Maa-asema- tai tutkatoimintaa harjoittavan viranomaisen tulee myös ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, jos toiminta siirretään toiselle viranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus ei koske Puolustusvoimien, Suomessa olevien Pohjois-Atlantin liiton ja sen jäsenvaltioiden joukkojen, puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitettujen USA:n joukkojen tai edellä mainittujen kansainvälisten sotilasesikuntien maa-asema- ja tutkatoimintaa.

13 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus suorittaa 9 §:n mukaisessa valvonnassa tarpeellisia toiminnanharjoittajaan ja maa-asema- ja tutkatoimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Liikenne- ja viestintävirasto voi teettää tarkastuksen toisella viranomaisella tai, lukuun ottamatta Puolustusvoimien, Suomeen sijoitettujen Pohjois-Atlantin liiton ja sen jäsenvaltioiden joukkojen, puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitettujen USA:n joukkojen tai kansainvälisten sotilasesikuntien lukuun toteutettua maa-asema- tai tutkatoimintaa, riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

Laki

sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006) 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 576/2015, seuraavasti:

4 §

Osallistumista koskevat sopimukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan kansainvälisten velvoitteiden voimaansaattamiseksi säätää seuraavien sopimusten määräysten soveltamisesta sotilaalliseen kriisinhallintatehtävään tai siihen liittyvään koulutus- tai harjoitustoimintaan:

1) Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen (SopS 23 ja 24/2024);

2) Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehdyn pöytäkirjan (SopS 25 ja 26/2024);

3) Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdyn sopimuksen (SopS /);

4) Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen ja sen lisäpöytäkirjojen (SopS 64, 65/1997 ja SopS 72—74/2005);

5) Euroopan unionin sotilasesikunnan ja unionin käyttöön mahdollisesti asetettujen esikuntien ja joukkojen sotilas- ja siviilihenkilöiden asemasta tehdyn sopimuksen (SopS 24/2006) ja korvausvaatimuksista luopumisesta Euroopan unionin kriisinhallintaoperaatioiden yhteydessä tehdyn sopimuksen (SopS 25/2006).

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 94 §:n 1 momentin 27 kohta, 129 c §:n 4 momentti ja 129 e, 129 f ja 209 r §,

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

sellaisina kuin ne ovat, 94 §:n 1 momentin 27 kohta sekä 129 e, 129 f ja 209 r § laissa 489/2024 ja 129 c §:n 4 momentti laissa 835/2023, sekä

lisätään 94 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1218/1994, 1486/1994, 763/1999, 940/1999, 1359/2009, 1392/2010, 1202/2011, 305/2016, 417/2022, 1272/2022, 835/2023, 489/2024 ja 935/2024, uusi 28 kohta ja lakiin uusi 129 g § seuraavasti:

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

27) Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen, jäljempänä *puolustusyhteistyösopimus*, 19 artiklassa tarkoitetun USA:n joukkojen jäsenen, hänen talouteensa kuuluvan perheenjäsenen ja USA:n sopimustoimittajan työntekijän henkilökohtaiseen käyttöön maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu puolustusyhteistyösopimuksessa edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättyinä arvonlisäveron osuudella on vähintään 170 euroa tai puolustusyhteistyösopimuksessa sovittu muu määrä; tavaran maahantuojan tulee pyydettyessä esittää Tullille asianmukainen todistus siitä, että hänellä on puolustusyhteistyösopimuksen, asemansa sekä tavaran käyttötarkoituksen perusteella oikeus verottomuuteen;

28) 129 e §:ssä tarkoitetun Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustetun kansainvälisen sotilasesikunnan, sotilasorganisaation tai muun toimielimen viralliseen käyttöön ja niiden henkilökunnan jäsenen tai hänen huollettavansa henkilökohtaiseen käyttöön maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu perustamis- tai isäntämaasopimuksessa edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättyinä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa tai perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittu muu määrä; Verohallinto vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavaran käyttötarkoituksen perusteella oikeus verottomuuteen; Puolustusvoimat antaa Verohallinnon pyynnöstä vahvistukseen tarvittavia tietoja.

129 c §

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Verohallinto vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen taikka joukkojen asemaa koskevan sopimuksen, hakijan aseman sekä tavaran tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Puolustusvoimat antaa Verohallinnon pyynnöstä vahvistukseen tarvittavia tietoja. Verohallinto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

129 e §

Suomessa sijaitsevalle Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustetulle kansainväliselle sotilasesikunnalle, sotilasorganisaatiolle tai muulle toimielimelle palautetaan Suomesta viralliseen käyttöön ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, jos tästä on sovittu perustamis- tai isäntämaasopimuksessa.

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sotilasesikunnan, sotilasorganisaation tai muun toimielimen Suomessa toimivalle henkilökunnan jäsenelle palautetaan jäsenen tai hänen huollettavansa henkilökohtaiseen käyttöön Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, jos tästä on sovittu perustamis- tai isäntämaasopimuksessa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun palautuksen edellytyksenä on, että tavaran tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 170 euroa tai perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittu muu määrä. Palautukseen sovelletaan muutoinkin perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovittuja edellytyksiä ja rajoituksia.

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Verohallinto vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavaran tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Puolustusvoimat antaa Verohallinnon pyynnöstä vahvistukseen tarvittavia tietoja. Verohallinto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

Verohallinto määrää tarkemmin hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

129 f §

Jos veroa on palautettu 129 tai 129 a—129 e §:n perusteella liikaa, voidaan liikaa palautetun veron määrä vähentää myöhemmin palautettavan veron määrästä.

129 g §

Mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 59 §:ssä säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 129 ja 129 a—129 e §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun.

Haettaessa muutosta 129 ja 129 a—129 e §:n nojalla tehtyyn päätökseen oikaisuvaatimuksen tekemisen määräaika lasketaan sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvaa ajanjaksoa päätös koskee.

209 r §

Edellä 128, 129 ja 129 a—129 e §:ssä tarkoitetun hakemuksen perusteena oleva lasku on säilytettävä kolme vuotta laskun maksupäivää seuraavan vuoden alusta. Edellä 125 §:ssä tarkoitetun hakemuksen osalta tavaroiden hankintaan sisältyvän veron määrän ja näiden tavaroiden viennin todentavat asiakirjat on säilytettävä kolme vuotta tavaroiden vientiä seuraavan vuoden alusta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Arvonlisäverolain 94 §:n 1 momentin 28 kohtaa ja 129 e §:ää sovelletaan kuitenkin jo 1 päivänä syyskuuta 2025 tai sen jälkeen Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustetun kansainvälisen sotilasesikunnan, sotilasorganisaation tai muun toimielimen henkilökunnan jäsenen tai hänen huollettavansa tekemiin tavaroiden maahantuonteihin ja henkilökunnan jäsenen tai hänen huollettavansa Suomesta tekemiin tavaroiden ja palvelujen hankintoihin.

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

Laki

valmisteverotuslain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 18 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 432/2024, sekä
lisätään 18 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 766/2020, 418/2022 ja 432/2024, uusi 7 momentti seuraavasti:

18 §

Vapautukset valmisteverosta

Verottomia ovat tuotteet, jotka:

3) on tarkoitettu Suomessa olevien toisten Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön tai niiden messien ja kanttiinien tarpeisiin taikka Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustetun kansainvälisen sotilasesikunnan, sotilasorganisaation tai muun toimielimen ja niiden henkilökunnan jäsenen tai hänen huollettavansa tarpeisiin;

Verohallinto vahvistaa, onko edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla taholla tai henkilöllä perustamis- tai isäntämaasopimuksen taikka joukkojen asemaa koskevan sopimuksen perusteella oikeus suoraan verottomaan hankintaan verottomasta varastosta tai oikeus palautukseen. Puolustusvoimat antaa Verohallinnon pyynnöstä vahvistukseen tarvittavia tietoja.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valmisteverotuslain 18 §:n 1 momentin 3 kohdan verovapautta sovelletaan kuitenkin 1 päivänä syyskuuta 2025 tai sen jälkeen tehtyihin hankintoihin, jos ne on tehty Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustetun kansainvälisen sotilasesikunnan, sotilasorganisaation tai muun toimielimen henkilökunnan jäsenen tai hänen huollettavansa tarpeisiin.

Laki

autoverolain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (777/2020) 41 §:n 1 momentin 9 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

41 §

Muu veroton käyttö

Ajoneuvon käyttö on verotonta, jos:

9) verottomuudesta on sovittu Suomea velvoittavassa kansainvälisessä sopimuksessa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

tullilain 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilain (304/2016) 44 § seuraavasti:

44 §

Eräisiin kansainvälisiin sopimuksiin perustuva tullittomuus

Ulkoministeriö vahvistaa seuraavien kansainvälisten sopimusten mukaisen tullittomuuden edellytysten olemassaolon:

- 1) diplomaattisia suhteita koskeva Wienin yleissopimus (SopS 3 ja 4/1970);
- 2) konsulisuhteita koskeva Wienin yleissopimus (SopS 49 ja 50/1980);
- 3) Suomen hallituksen ja kansainvälisen järjestön välillä tehty isäntämaasopimus tai järjestön oikeudellista asemaa koskeva sopimus.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Verohallinto vahvistaa tullittomuuden edellytysten olemassaolon Suomessa sijaitsevalle Pohjois-Atlantin sopimuksen (SopS 17 ja 18/2023) mukaisesti perustetulle kansainväliselle sotilasesikunnalle, sotilasorganisaatiolle tai muulle toimielimelle sekä niiden henkilökunnan oikeutetulle jäsenelle tai tämän huollettavalle. Puolustusvoimat antaa Verohallinnon pyynnöstä vahvistukseen tarvittavia tietoja.

Suomessa sijaitseva unionin tai Euroopan atomienergiayhteisön toimitus vahvistaa unionin erioikeuksista ja vapauksista annetun pöytäkirjan tai Suomen hallituksen ja unionin toimielimen välillä tehdyn toimipaikkaa koskevan sopimuksen mukaisen tullittomuuden edellytysten olemassaolon. Ulkoministeriö vahvistaa kuitenkin tullittomuuden edellytysten olemassaolon toimituksen palveluksessa olevan sellaisen henkilön osalta, jonka asema toimipaikkasopimuksen mukaan rinnastetaan diplomaattiseen edustajaan.

Eduskunnan vastaus EV 101/2026 vp

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tullilain 44 §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin jo 1 päivänä syyskuuta 2025 tai sen jälkeen Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustetun kansainvälisen sotilasesikunnan, sotilasorganisaation tai muun toimielimen henkilökunnan oikeutetun jäsenen tai hänen huollettavansa tekemiin tavaroiden maahantuonteihin.

Helsingissä 15.6.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri